

hævede, at Ministeren ikke har nogenstomhelst Berettigelse til denne Censur lige overfor Højskolerne. Og er det Tilfældet, saa er jeg overbevist om, at man her i Rigsdagen vil søge at tage Represalier derimod. En saadan Behandling er jeg overbevist om, at man ikke vil lade vore Højskoler blive til Del.

Ordføreren (Holstein): Den høitærede Minister gjorde opmærksom paa, at vi i Udvalget ikke havde stillet os absolut afvisende overfor det af ham stillede Forslag om at give Docenterne Werner og Bøffler en Lønningssforhøielse af 500 Kr. hver, mod at denne ikke skulde medføre Pensionsforhøielse, og han spøiede nu til, at han efter nærmere at have undersøgt denne Sag var kommen til det Resultat, at det var muligt at faae Sagen afgjort mellem 2den og 3die Behandling. Det er en Selvfølge, at det kan forandres ved en Konference mellem 2den og 3die Behandling, men jeg tvivler om, at Ministeren overhovedet har Ret til at gjøre det. Jeg tror ikke, der kan gives et Honorar til en pensionsberettiget Embedsmand efter Lønningssloven af 1870, hvor Bestemmelsen lyder saaledes: „De ved Lønningsslove bevilgede Medhjælpssummer kunne ikke benyttes til deraf at vederlægge nogen i Henhold til den paagældende eller nogen anden saadan Lov fast ansat Embedsmand, medmindre det udtrykkelig er bestemt i Lønningssloven eller de aarlige Finanslove, dog at der af bemeldte Summer fremdeles skal kunne udredes de Honorarer, som hidtil have været tillagte enkelte Embedsmand for særlig Tjenesteydelse, saalænge de vedblive med denne“. Jeg tvivler om, at Foranstaltningen vil kunne forliges med denne Bestemmelse, men det er en Selvfølge, at Sagen bedre kan drøftes efter Forhandlingerne end her ved denne Leilighed i Salen. At vi have nedsat Bevillingen til Anstafvelse af fysiske Apparater kommer nærmest af, at vi ikke have kunnet finde nogen Anledning til at gaa hurtigere frem ved denne Bevilling end hidtil. Det er ganske vist, at vi ved at gaa den af Ministeren foreslaaede Vej sagtens meget hurtigt vilde forsyne samtlige Skoler med de nævnte Apparater, men da der ikke er anført nogen særlig Grund til at fremsthynde Anstafvelsen, have vi foreslaaet Bevillingen nedsat til det samme Beløb som tidligere. — Jeg beklager, at Ministeren vedvarende vil bortforpagte underhaanden; jeg kan ikke paa nogen Maade indrømme, at den hele Betragtningssmaade, Ministeren har gjort gjældende, er rigtig. Det er ganske jaendt — det har jeg ogsaa selv sagt — at

Ministeren ved at bortforpagte ved Auktion ikke skulde være forpligtet til at forpagte ud til den Højskibende, men Auktionens Betydning er stor nok selv med den Indskrænkning, og jeg tror ikke, at det i dette Forhold paa nogen Maade er berettiget at sammenligne Statens Stilling med den Private. Den private Eier, som selv er nøie kjendt med sin Eiendom og stadig kan kontrollere Alt, kan selvfølgelig i mange Tilfælde bedre bortforpagte underhaanden end ved Auktion, men netop det, at Staten ikke er saa nøie kjendt med de paagældende Forhold — Administrationen, Ministeren, Kontorchefen, Kvæsturen kunne umulig være saa nøie kjendte med Eiendommens Værdi, lokale og personlige Forhold, hvilket er nødvendigt for at træffe Valget underhaanden — gjør, at en saadan Institution aldrig burde benytte Forpagtning underhaanden uden at have forsøgt en Auktion. Med Hensyn til Nordruplund maa jeg fastholde, hvad jeg har sagt. Jeg forstaaer ikke, at en Eiendom af det Hartkorn, selv om ogsaa Hartkornet maatte være beregnet noget for høit i Forhold til Arealen — hvad der ingenlunde er bevist; det støtter sig kun til Løse Nygter — naar man ser hen til Veliggenheden og andre Forhold, ikke kan sættes til større Værdi end 600 Kr. pr. Td. Land; det er mig aldeles uforstaaeligt. Det forekommer mig, at der var saa meget mindre Grund til i dette Tilfælde ikke at anvende Auktion ved en ny Forpagtning, som dette ligger udenfor de Tilfælde, den høitærede Minister omtalte som dem, hvor Ministeren navnlig aldrig vilde anvende Auktion, nemlig hvor der var en ældre Forpagter paa Eiendommen; men det var der ikke her. Det var den vedkommende Forpagtertes Forretningsfører, Svigersøn, der ønskede at overtage Forpagtningen, altsaa en ny Mand. Hvorfor man ikke har ladet denne nye Mand konkurrere med andre Vysthavende, det er aldeles uforklarligt. Vi have derfor i Udvalget gjort Indsigelse mod denne Fremgangsmaade, fordi denne Underhaandsforpagtning, dette Underhaandsvæsen er Noget, der aabner Afgang for Roterier og Alt, hvad dertil hører. — Jeg maa ogsaa bestemt fastholde, at de Mægtelser, der af Udvalgets Flertal foreslaas med Hensyn til Akademiet, vedkomme direkte Spørgsmaal med Hensyn til Akademiet; det er ikke blot en Mistillidserklæring til Ministeren, men det er tillige en Værdsættelse af, hvilken Betydning man for Tiden maa tillægge Akademiet som en Vereanstalt for Kunsten. Saa længe Akademiet er saa ilde set, som det er, og har saa lidt Tillid hos Kunsternes Flertal, vil det ikke kunne gjøre